

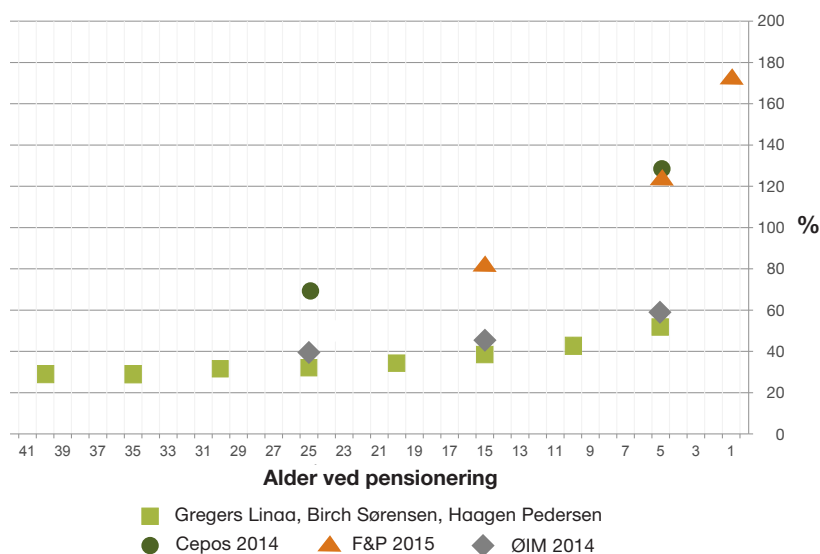
Høje sammensatte marginalafkastskatter på pension kan beskrives forskelligt

Danmark har et af verdens bedste pensionssystemer. Men blandt pensions eksperter er der bred enighed om, at det danske pensionssystem er udfordret af høje sammensatte afkastmarginalskatter på pension. Hvis for mange pensionsopsparere ikke føler, det kan betale sig at spare op til pension, kan det underminere den folkelige opbakning til pensionssystemet.

I diskussionen om sammensatte afkastmarginalskatter er kernespørgsmålet, hvor meget en kommende pensionist skal betale i skat af det afkast, der er på pensionsopsparingen. Den skattesats er afhængig af, hvor lang tid der er til, at den enkelte skal pensioneres. Princippet er, at marginalskatten bliver stadig højere, jo tættere man er på pensioneringen.

I de sidste par år har en række økonomer undersøgt marginalskatter på pension, og i dette Faktum opsummeres fire sådanne analyser: Linaa, Birch Sørensen og Haagen Pedersen (2014), CEP-OS (2014), F&P (2015) og ØIM (2014). Uagtet forskellige metodevalg viser de fire analyser sammenstemmende, at det danske pensionssystem døjer med høje sammensatte afkastmarginalbeskatninger af pension i de sidste år inden pensioneringen.

Sammensatte afkastmarginalskatter, reale og nominelle

Note: Den sammensatte nominelle hhv. reale marginale afkastskat på en livrenteindbetaling for en person, der betaler bundskat på ind- og udbetalingstidspunkt, og som bliver modregnet i pensions-tillægget på udbetalingstidspunktet. Uagtet forskellige metodevalg viser de fire analyser sammenstemmende, at det danske pensionssystem døjer med høje sammensatte afkastmarginalbeskatninger af pension i de sidste år inden pensioneringen.

Fire studiers bud på sammensat marginal skat på afkastet af pensionsopsparing, alt efter hvor længe der er til pensioneringen.

Nominelt kontra realt

Omend de fire undersøgelser alle påviser høje sammensatte afkastmarginalskatter i de sidste år inden pensionering, er der store forskelle på procentniveauer-

ne for den sammensatte marginalskat. For eksempel er der stor forskel på niveauerne fem år før pensioneringen. I to af analyserne er der tale om ca. 60 pct., mens de andre to peger på en beskat-

ning i omegnen af 130 pct.

I den lave ende er et studie fra Jesper Gregers Linaa, Peter Birch Sørensen & Lars Haagen Pedersen (2013) samt en analyse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet (2014). Det er disse, der ender på en skat omkring de 60 pct. fem år før pensionering.

I den højere ende ligger CEPOS (2014) og Forsikring & Pension (F&P) (2015), som begge analyserer sig frem til en sammensat afkastmarginalskat på omkring 130 pct.

Umiddelbart virker disse forskelle meget store. Men forskellene skyldes, at man analyserer skattniveauet med to forskellige formål og derfor foretager forskellige metodevalg.

Jesper Gregers Linaa, der er kontorchef i De Økonomiske Råds sekretariat, forklarer, at der i to af studierne er regnet nominelt, mens der i de to andre er regnet i reale termer.

Om man gør det ene eller andet, er – siger han – et spørgsmål om, hvad man vil vise: ”Grundlæggende handler metodevalget om, hvad det er, man vil se på. Ønsker man som opsparer at se på, hvad man får ud af sin opsparing målt i købekraft, så er det den reale beskatning, der er mest interessant. Men hvis man skal afdække forskelle i skattesystemet, er det nominelle skattemål mest retvisende, fordi det kan sammenlignes med de skattesatser, vi kender fra skatte-lovgivningen,” siger Jesper Gregers Linaa.

I CEPOS er cheføkonom Mads Lundby Hansen enig i, at netop det er forskellen: ”Vi har valgt den reale tilgang, da vi mener, at pensionsopsparerne i sidste ende er interesseret i, hvad de kan købe for pensionsudbetalingerne og ikke lider af pengeillusion. Derfor korrigerer vi for inflationen,” siger han.

Analytiker i ATP, Kristian Grøsvik, påpe-

ger, at det er vigtigt at være bevidst om, hvordan forudsætningerne, der er lagt til grund for beregningerne, har betydning for skattesatserne: ”Sætter man for eksempel inflationen ned fra standardniveauet på to procent til det niveau, vi har i dag på én procent, vil det alene reducere den sammensatte reale afkastmarginalskat med op til 50 pct. point et år før pensionering. Sætter man omvendt inflationsniveauet op til tre pct., vil det øge den reale afkastmarginalskat med 106 pct. point. Det viser, hvor følsomme de reale beregninger kan være, men uanset om man regner realt eller nominelt er det høje skattniveauer, vi snakker om. Her-til kommer andre forhold, som også påvirker skattniveauet. For eksempel vil en længere udbetalingsperiode eller et højere afkast reducere skattniveauet og vice versa.”

Indkomst har betydning

Om skattesatsen rent faktisk er lav eller høj – i forhold til andre typer opspa-

ring – gives der ifølge Jesper Gregers Linaa ikke noget enkelt svar på: ”Den sammensatte forventede beskatning af afkast på livrente er generelt lavere end på fri opsparing, forstået som kapitalindkomstskattepligtig opsparing. Dette er særligt udtalt for den gruppe af højt-lønnede, der kan fradrage deres indbetalinger i topskatten, men som ikke får deres udbetalinger udsat for topskat. For personer med relativt lave indkomster vil sen opsparing på livrente blive udsat for større beskatning, end hvis der blev sparet op i fri opsparing.”

Linaa, Birch Sørensen og Haagen Pedersen har i deres analyse i øvrigt yderligere sammenlignet mange forskellige opsparingsformer for mange forskellige typer af opsparere.

Ifølge underdirektør i brancheorganisationen Forsikring & Pension, Jan V. Hansen, er netop beskatningen af personer, der har mellem- og lavindkomster, helt

De to beregningsmetoder

Den **nominelle** sammensatte afkastskat ser på, hvor meget der samlet set lægges i skat og aftrapning af offentlig ydelser ift. det afkast, man har fået på den pensionsindbetaling, man har foretaget. Det er denne beregningsmetode, man ofte bruger, når man sammenligner afkastbeskatningen på pensionsopsparing ift. beskatningen på andre opsparingsformer.

Den **reale** sammensatte afkastskat inddrager også den samlede skat og aftrapning af offentlige ydelser, der betales af en pensionsindbetaling. Men derudover tager den også højde for, at en del af det afkast, man får, udhules af inflationen. Denne beregning viser, hvor meget den enkelte får ud af at spare op målt i købekraft.

Forskellen på nominel og real beskatning kan illustreres med et simpelt eksempel.

Hvis du har opnået et årligt afkast på 6 pct. og betaler en sammensat afkastskat på 50 pct., har du 3 pct. tilbage. Men hvis der er inflation på 2 pct., har dit afkast kun forøget din købekraft med 6 pct.-2 pct. = 4 pct. Og sætter du de 3 pct., du betalte i skat, ift. dette, er din beskatning på $3/4 = 75$ pct. Altså nominel beskatning på 50 pct. og real beskatning på 75 pct. Inddrager man inflationen i sin skatteberegning, bliver den altså i det her tilfælde 25 pct. point højere i reale termer end i nominelle termer.

afgørende: "Regeringens fokus vil især være på disse indkomstgrupper. Uanset om vi måler realt eller nominelt – ef-

ter vores opfattelse er det reale mål retvisende, fordi forbrugsmuligheder afhænger af købekraften – så er alle enige

om, at der for netop disse grupper er et problem med meget høje sammensatte marginalsatter."